

Казьмірова Оксана Миколаївна
 старша викладачка кафедри соціології
 Національного технічного університету України
 «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КРЕДИТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Сьогодні наша країна знаходиться в стані війни, що породжує безліч проблем, як на глобальному, так і на локальних рівнях. Соціально-економічна сфера піддається новим випробуванням. Перед домогосподарствами постають питання збереження фінансової стабільності та забезпечення потреб для життєдіяльності. В наслідок війни масштаби збитків колосальні. За оцінками Світового банку станом на сьогодні вартість відбудови нашої країни становить біля 349 мільярдів доларів США (Deutsche Welle, 2022).

Враховуючи дані п'ятнадцятого загальнонаціонального опитування в умовах війни, яке було проведено Соціологічною групою «Рейтинг» 23-24 липня 2022 року можемо побачити, що спостерігається тенденція наростання песимізму щодо оцінки економічного стану. Так, 86% опитаних зазначають, що економічне становище України за останні півроку погіршилося (у січні ц.р. таких було 70%). Оцінюючи власну ситуацію про погіршення зазначають 74% опитаних (у січні – 52%). У той же час 25% опитаних мають надію, що їх власне економічне становище покращиться найближчими місяцями (Рейтинг, 2022).

Рис.1. Трудова зайнятість серед тих хто мав роботу до війни

Також, за даними комплексного порівняльного дослідження «ЯК ВІЙНА ЗМІНИЛА МЕНЕ ТА КРАЇНУ. ПІДСУМКИ РОКУ», яке проводила соціологічна група «Рейтинг» бачимо, що 36 % втратили роботу, 17 % працюють частково, 8% працюють на новій роботі. Якщо оцінювати зайнятість під час війни ми бачимо, що 61% працюють, а 36% респондентів втратили роботу (Рис.1.)(Рейтинг, 2023, слайд 50).

м. Одеса, 23 березня 2023 р.

Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
 «Трансформація українського суспільства в цифрову еру»

Розглядаючи питання кредитної поведінки під час війни бачимо прямий зв'язок трудовою занятістю. Адже, доходи на пряму впливають на можливість використовувати кредит як засіб задоволення потреб. Однак, враховуючи те, що війна в країні призводить до зменшення доходів частина активних користувачів кредитами можуть мати певні проблеми з поверненням кредитів. Неповорнення коштів матиме негативні наслідки, як для надавача кредитних послуг, так і для позичальника.

На реалізацію кредитної поведінки під час війни впливає соціально-економічна ситуація в країні, трудова зайнятість, непередбачуваність та нестабільність економічної ситуації.

Враховуючи нестабільність економічної ситуації через виникнення фінансових труднощів, втрата робочого місця та зниження рівня доходів в користувачі кредитних послуг можуть мати труднощі з поверненням боргу. Тобто, така ситуація може призвести до того, що багато клієнтів банків не зможуть сплатити свої кредитні зобов'язання вчасно.

Особливістю кредитної поведінки в період війни є наступні аспекти, як негативні, так і позитивні. Для сфери бізнесу важливо бути готовим до можливих складнощів та ризиків, пов'язаних з війною, і здійснювати витрати з усвідомленням їхнього впливу на фінансовий стан підприємств. З іншого боку, надання кредитів може бути корисним для домогосподарств та підприємств, які потребують фінансової підтримки в період війни. Отже, необхідно забезпечити відповідальне використання кредитів та збереження фінансової дисципліни, щоб мінімізувати ризики та максимізувати можливості.

Список використаної літератури

1. Deutsche Welle. Як війна вплинула на економіку України, можна знайти за адресою URL: <https://www.dw.com/uk/ak-vijnnavplnula-na-ekonomiku-ukraini/a-63093916>.
2. Рейтинг. П'ятнадцяте загальнонаціональне опитування. Україна під час війни. Зайнятість і доходи (23-24 липня 2022), можна знайти за адресою URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/pyatnadcat_obschenaci_opros_ukraina_vo_vremya_voyny_zanyatost_i_dohody_23-24_iyulya_2022_goda.html.
3. Комплексне дослідження ЯК ВІЙНА ЗМІНИЛА МЕНЕ ТА КРАЇНУ. ПІДСУМКИ РОКУ, можна знайти за адресою URL: https://ratinggroup.ua/files/ratinggroup/reg_files/rating_war_changed_me_and_the_country_february_2023.pdf